

השעון של סבתא / שמעון אגסי

שם ביפו, בסלון הדירה הקטנה של סבתא וסבא, היה מונח על הארון שעון מטוטלת ישן, שעלה איתם ארצה מארץ מוצאם האירופאית הקרה. נמוך קומה, בעל קווי מיתאר של כובע נפוליון, עשוי עץ מגולף בצבע חום, מכסה זכוכית עגול ובוהק מחפה על לוח ספרותיו ומחוגיו השחורים. קול תקתוק המטוטלת פועם בקצב אחיד בחלל הסלון. מידי שעה עגולה מתנגנים מתוכו צלצולי גונג עמוקים, מהדהדים ברחבי הבית ומגלים לסופר אותם, יהיה מקומו בבית אשר יהיה, מהי השעה. קולות התקתוק והצלצול הנעימים מתמזגים ברוך עם קולות הסביבה, עד כדי כך שמי שחי בקרבתו זמן מה כבר לא שומע אותם, רק מרגיש חום, שקט ושלווה.

אני זוכר שמדי פעם זכינו, אחי ואני, לראות את סבא מותח את קפיצו בטקס רב רושם: מעמיד אותנו בצד מפני הכבוד, נוטל כסא ומניח אותו לצד הארון, מטפס עליו, לוקח את מפתח המתכת המיוחד שמונח לצד השעון, פותח את מכסה הזכוכית, מניף את המפתח אל על, תוקע אותו בחור החוגה, מסובב ומסובב בכוח הולך וגובר, והקפיץ נמתח ונמתח תוך השמעת קולות קרקור וחריקה. והשעון ממשיך ומתקתק מלא עזוז וגבורה.

מאז שהלכו סבתא וסבא לעולם מונח היה השעון על הארון בסלון הדירה של אמא ואבא, שומר הזיכרון של סבתא וסבא, ממשיך לבשר לסביבתו על התקדמותו של הזמן. אני זוכר, שבשלהי מחלתה האחרונה של אמא, הגיע הרופא לביתה, כדי לבדוק ולהחליט האם כבר הגיעה השעה להעביר אותה למחלקה הסייעודית. בודק ובודק ומתלבט. ואז נשמעים קולות הגונג הענוגים של השעון. מעביר מבטו עלינו ועל אמא ואומר בחיך: "פה בבית - זה המקום הכי טוב בשבילה".

ומאז שהלכו אמא ואבא לעולם מונח השעון בסלון דירתי על הארון, שומר הזיכרון של סבתא וסבא ואמא ואבא, וממשיך להשמיע את קולותיו הנעימים עד היום. אחת לשבוע אני מכונן אותו ומותח את קפיצו במפתחו המיוחד, כמו סבא, מקפיד לשמר את הלב הפועם, הזיכרון החי שנמשך ונמשך, עובר מדור לדור, סופר את הזמן.

יום אחד עמד מלכת. צליליו נדמו. האוויר התרוקן. דווקא במשמרת שלי. ומה יהיה עכשיו? מי ימשיך לגלגל את זיכרון הדורות וילווה את הזמן? והאם עדיין קיים בעולם שען שיודע לתקן שעון ישן ועדין שכזה? "יש!! אני מכיר אותו, שמואל פרקש, השען מרחוב פרץ ברמת השרון", אומר אחי בשמחה, "אדם מאד נחמד, למד את המלאכה מאביו שכבר הלך לעולמו...".

הורדתי אותו בעדינות מהארון, עטפתי וארזתי בדחילו ורחימו, מקווה שיתאושש והבאתי אותו לשען. חנותו של פרקש מלאה בשעוני מטוטלת, חומים ושחורים, נמוכים וארוכים, חוגות לבנות וזהובות, כל אחד וצליליו שלו...

"אהה.. שעון אנפילד משנת 1928!!" מתפעל פרקש, כמו רוכב וותיק שרואה לפניו סוסה ערבייה גזעית ואצילה.

השארתי אותו שם, בחברת זרים, וגם קצת את ליבי. שבוע עבר, על הארון בסלון – חלל, והבית חסר את הלב הפועם.

"השעון מוכן", מצלצלת בתו של פרקש מהחנות.

"זו עייפות המתכת", מסביר פרקש בחיוך כשהגעתי לחנותו מרוגש ומלא ציפייה, "תופעה מקובלת לשעונים האלה. ניקיתי, עשיתי חיזוקים, מילאתי את חורי הצירים במילוי מיוחד, וכיוונתי את המטוטלת. תביא אותו לטיפול מונע פעם בשנה. הנה כרטיס הביקור שלי.

להתראות!!"

והלב פועם מחדש.

הרודן הזה – הזמן – יביא גם עליי את יומי, ואלך לעולמי. ואני מדמיין לעצמי שגם אז יונח השעון על ארון הסלון של אחד מילדיי, וימשיך לפעום ולשמר את זיכרונם של הדורות שחלפו.

והנה ממש עכשיו אני יושב בחדרי, ומאי-שם בסלון נשלח צלצול גונג יחידי לחלל הבית. הוא מעיר אותי באחת מההפלגה בזיכרונות העבר ובדמיונות העתיד אל רגע ההווה היחידי הזה. ואני מוצא בו את עצמי עייף, נזקק בדחיפות לשירותים, רוצה ללכת להתכרבל בשמיכה ולישון.

תל-אביב, 05.02.2009